

«Ουρανοί αγαλλιάσθε· σκιρτήσατε τα όρη, Χριστού γεννηθέντος»

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Φωτο:blogs.auth.gr

Γράφει ο π. Βασίλειος Ι. Καλλιακμάνης

α) Στην εκκλησιαστική υμνογραφία, που στην ουσία αποτελεί υπομνηματισμό του βιβλικού μηνύματος για τη σωτηρία του κόσμου, με ποιητικό και γλαφυρό τρόπο περιγράφεται το κάλλος της κτίσεως και η συμμετοχή της σε όλα τα θαυμαστά γεγονότα της θείας ενανθρώπησης.

Το φυσικό περιβάλλον υπάρχει για τον άνθρωπο και ανάγει στο Δημιουργό. «Οι ουρανοί διηγούνται δόξαν Θεού ποιήσιν δε χειρών αυτού αναγγέλλει το στερέωμα» (Ψαλμ. 18,1), γράφει ο ψαλμωδός, ενώ ο νομπελίστας ποιητής Οδυσσέας Ελύτης γράφει για τον «Ποιητή των νεφών και των κυμάτων που κοιμάται μέσα μας» («Αξιον Εστί», Τα πάθη, Ανάγνωσμα β', στ').

β) Για να γίνει όμως αναγωγή από το αισθητό κάλλος των κτισμάτων στον «Ωραίων κάλλει παρά τους υιούς των ανθρώπων» (Ψαλμ. 44,3), από την ομορφιά της δημιουργίας στον Κτίστη και Δημιουργό των απάντων, για να ξυπνήσει ο «κατ' εικόνα Θεού» πλασμένος άνθρωπος, χρειάζονται γυμνασμένες πνευματικές

αισθήσεις. Εσωτερική κάθαρση από το επαχθές βάρος και την ομίχλη των φθοροποιών παθών. Έτσι, η υλική δημιουργία, που αποτελεί έκφραση της προνοητικής ενέργειας του Θεού προς το τελειότερο πλάσμα του, μπορεί να γίνει πηγή έμπνευσης. Οι υμνογράφοι που διαθέτουν καθαρή καρδιά συνδέουν την ωραιότητα της κτίσης με τη λαμπρότητα του Κτίστη και διδάσκουν τους πιστούς.

Υ) Κι ενώ με την πτώση του ανθρώπου «η κτίση συστενάζει και συνωδίνει άχρι του νυν» (Ρωμ. 8,22), με τη Γέννηση του Σωτήρος «τα σύμπαντα χαράς πληρούνται» (Τροπάριο του όρθρου της εορτής). Στην υμνογραφία των Χριστουγέννων η κτίση κατέχει ουσιαστική θέση. Οι ιεροί υμνογράφοι άλλοτε την παρουσιάζουν να προευντρεπίζεται, άλλοτε να συγχορεύει, άλλοτε να ευγνωμονεί και άλλοτε να στέκεται εκστατική μπροστά στο «υπέρ λόγον και έννοιαν ξένον μυστήριον» της θείας συγκατάβασης.

δ) Ουρανός και γη, άστρα και σπήλαιο, έρημος και φάτνη, όρη και δένδρα, ζώα και φυτά συμμετέχουν στο υπερφύες γεγονός της θείας συγκατάβασης και υπουργούν το θαύμα. «Ευφραίνεσθε δίκαιοι· ουρανοί αγαλλιόσθε· σκιρτήσατε τα όρη Χριστού γεννηθέντος», ψάλλει η Εκκλησία στους αίνους της εορτής και καλεί σε θεία συνήχηση και αρμονικό συνεορτασμό τα επίγεια με τα ουράνια, τα λογικά με τα άλογα, τους αγγέλους με τους ανθρώπους.

ε) Ο Φώτης Κόντογλου ακολουθώντας τη θεσπέσια υμνογραφία της εορτής περιγράφει το διάκοσμο της εικόνας της Γεννήσεως ως εξής: «Ο περίγυρος της αγίας ταύτης εικόνας, με τα καθέκαστά του είναι τερπνός, διά το φαιδρόν και σωτήριο μυστήριο της Γεννήσεως του Κυρίου. Ο Χρωματισμός των βουνών είναι χαριέστατος και γλυκός, με ελαφρά ισκιώματα. Άγρια πρινάρια και ευώδη χόρτα, μυρσίνες, θυμάρια και άλλα, στολίζουν ταπεινά τους βράχους, όπως τα βλέπει κανένας εις τα ευλογημένα βουνά της πατρίδος μας» («Έκφρασις...», σ. 158).

στ) Μέσα από μια αντιθετική εικόνα διδάσκεται η αξία της υψοποιού ταπείνωσης. «Λαθών ετέχθης υπό το Σπήλαιον, αλλ' ουρανός σε πάσιν εκήρυξεν, ώσπερ στόμα, τον Αστέρα προβαλλόμενος Σωτήρ». Όπως ο Χριστός γεννιέται μυστικά στο ταπεινό σπήλαιο και ο ουρανός αναγγέλλει με το λαμπερό αστέρι σε όλους τον Σωτήρα, έτσι και κάθε πιστός που εκουσίως ταπεινώνεται γίνεται ουράνιος άνθρωπος. Στην ίδια γραμμή ο Γρηγόριος Θεολόγος ερμηνεύοντας το «μυστήριο της θείας οικονομίας» ομιλεί για υψοποιό κένωση και «θεία πτωχεία», προκειμένου ο άνθρωπος να ανέλθει προς τον Θεό, πληρούμενος διά της «αυτού θεότητας».

ζ) Στον εσπερινό των Χριστουγέννων μέσα από έναν ύμνο του Ανατολίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως (5ος αιώνας) παρουσιάζονται όλα τα κτίσματα να προσκομίζουν στον νεογέννητο Χριστό την ευχαριστία τους: «οι άγγελοι τον ύμνον· οι ουρανοί τον Αστέρα· οι Μάγοι τα δώρα· οι ποιμένες το θαύμα· η γη το σπήλαιο· η έρημος την φάτνην· ημείς δε μητέρα Παρθένον». Μέσω της Παναγίας, που εκπροσωπεί το ανθρώπινο γένος, ανακαινίζεται ολόκληρη η δημιουργία και η

«κτίσις αγάλλεται».

Πηγή: makthes.gr